

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ
про результати відвідування
Люботинського міського суду Харківської області
23.08.2023

м. Київ, 2023

I. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі ст. ст. 13, 19-1, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 23.08.2023 групою НПМ здійснено відвідування Люботинського міського суду Харківської області (далі – суд).

Відвідування здійснювали члени групи НПМ:

Проценко Наталія Павлівна, головний спеціаліст відділу інспектування об'єктів контролю в правоохоронних, судових органах та військових формувань Департаменту з питань реалізації національного превентивного механізму Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (керівник групи НПМ);

Полторапавлов Максим Геннадійович, представник громадської організації.

Керівництво суду:

Малихін Олексій Олексійович, голова суду;

Калиненко Маргарита Євгенівна, керівник апарату суду.

Суд розташований за адресою: 62433, Харківська область, місто Люботин, вулиця Некрасова, 10.

Суд розташований у двох будівлях «А-1» та «Б-1». Зазначені будівлі перебувають на балансі територіального управління Державної судової адміністрації України у Харківській області.

За інформацію адміністрації суду, правосуддя здійснюють 2 суддів, із 3 передбачених за штатом.

Охорона приміщення суду здійснюється Територіальним управлінням Служби судової охорони Харківської області.

Для здійснення правосуддя в суді облаштовано 4 зали для засідань, 2 з них для розгляду кримінальних справ.

Зали облаштовані стаціонарними кабінами для розміщення підсудних (засуджених) з органічного скла.

Під час відвідування групою НПМ вивчено службову документацію, оглянуто приміщення суду щодо відповідності вимогам законодавства України та міжнародних стандартів. У приміщенні суду в наявності інформаційні стенди на яких розміщено графік прийому громадян, правила та обов'язки учасників судових процесів.

Під час відвідування у суді не було осіб, які відносяться до категорії підсудних (засуджених).

Попереднє відвідування групою НПМ здійснено 13.10.2021.

За результатами попереднього відвідування виявлено порушення та недоліки:

загальна площа камер де утримуються обвинувачувані (підсудні) та засуджені особи складає 2,8 м²;

не обладнано кімнати для конфіденційного спілкування адвоката з підсудних (засуджених);

відсутність внутрішніх пандусів.

Будівля «А-1»

У будівлі «А-1» облаштовано один зал судового засідання для розгляду кримінальних справ.

У будівлі наявний ізольований маршрут конвоювання обвинувачених (підсудних), засуджених від камери до зали судових засідань. Конвоювання здійснюється закритим для сторонніх осіб маршрутом.

У конвойній кімнаті наявний пульт централізованого відеонагляду, технічний засіб зв'язку (тривожна кнопка) та встановлено переговорний пристрій із залом судового засідання № 5 та конвойною кімнатою.

Стан камери для тримання обвинувачених (підсудних) задовільний, у камері наявна примусова вентиляція.

У залі судового засідання встановлено загородження з полірезованого скла відповідно до вимог ДБН для тримання обвинувачених (підсудних). На вікнах у залі судового засідання та в приміщеннях встановлені ґрати на вікнах, камери обладнанні лавами.

Вхідна група будівлі суду обладнана пандусом та кнопкою виклику.

У будівлі «А-1» наявний окремий евакуаційний вихід з конвойного приміщення.

Наявний окремий під'їзд до будівлі суду з частково огороженим майданчиком для заїзду спеціального автотранспорту та висадки обвинувачених.

Будівля «Б-1»

У будівлі «Б-1» облаштовано один зал судового засідання (зал № 6) для розгляду кримінальних справ. У залі судового засідання № 6 облаштований бокс для тримання обвинувачених (підсудних), засуджених.

Адвокати мають можливість поспілкуватися з підзахисним в залі судового засідання. Окремий санвузол для обвинувачених (підсудних) та засуджених облаштований в приміщенні конвойній кімнаті.

Є окремий під'їзд до будівлі суду з огороженим майданчиком для заїзду спеціального автотранспорту та висадки обвинувачених.

Конвойне приміщення обладнане замковими пристроями та засовами для зачинення на час конвоювання, достатнім освітленням, вільним доступом до питної води.

Протягом 2022 - 2023 років фактів надання обвинуваченим (підсудним), засудженим медичної допомоги, госпіталізації або виклику бригади екстреної (швидкої) медичної допомоги у разі отримання від них скарг на погіршення стану здоров'я під час тримання у камері не зафіксовано.

У суді створено умови для забезпечення участі у судових засіданнях осіб

з інвалідністю. Вхідна група будівлі суду не обладнана відповідною конструкцією для маломобільних груп населення (пандусом) та водночас, приміщення суду облаштовано кнопкою виклику для осіб з інвалідністю, санітарною кімнатою для осіб з інвалідністю.

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права осіб на гідні умови тримання (ст. 28 Конституції України, ст. 25 Загальної декларації прав людини, п. 6.5.2 Державних будівельних норм України В.2.2-26:2010 «Будинки і споруди. Суди» (далі - ДБН).

1. Вимогами п. 6.5.2. ДБН передбачено, що у кожному приміщенні суду камери для підсудних (засуджених) слід передбачати виходячи з розрахунку три камери на кожен залу судових засідань для розгляду кримінальних справ. Тобто, в суді має бути обладнано 6 камер. Натомість у приміщеннях суду передбачено, 2 камери для розміщення підсудних (засуджених), що не забезпечує роздільного тримання чоловіків та жінок, дорослих та неповнолітніх, а також ізольованого тримання осіб, котрим заборонено спілкування між собою.

Загальна площа камер, де утримуються обвинувачені (підсудні) та засуджені особи складає 2,8 м², що є порушенням норми площі для однієї утримуваної особи яка повинна становити 4 м².

Довідково: замірювання площі здійснювалося з використанням сертифікованого далекоміру «Bosch PLR 25».

2. Приміщення для конвою обладнано з порушенням вимог п. 6.5.3 ДБН. Зокрема, відсутні оглядове віконце на вхідних дверях приміщення, металева шафа для зберігання навісних замків, ключів від камер, спеціальних засобів та службових документів.

Порушення права на професійну правничу допомогу (ст. 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, ст. 59 Конституції України).

3. У порушення вимог п. 6.5.2 ДБН, у приміщеннях суду «А-1» та «Б-1» не обладнано кімнату для роботи адвоката з підсудними (засудженими), що унеможлиблює реалізацію їх права на захист.

Порушення права осіб на рівний доступ до правосуддя (ст. 9, 13 Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю та ст. 21 Конституції України).

4. У порушення вимог п. 11.5 Державних будівельних норм України 2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель та споруд. Основні положення», затверджених наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України 30.11.2018 № 327 (далі - ДБН. Інклюзивність), санітарний вузол у приміщенні суду «А-1» не пристосований

для користування. Санвузол для персоналу, відвідувачів суду, обвинувачених (підсудних) та засуджених облаштований на подвір'ї конвойного майданчику, та знаходиться в аварійному стані. Маломобільні групи населення не мають можливості потрапити до санітарної кімнати. Доступ для маломобільних груп населення на другий поверх суду обмежено через відсутність пандусу або іншого підйомного механізму. Керівником апарату суду вживалися заходи щодо усунення недоліків (лист від 23.02.2023 № ЕП-266/23 до територіального управління Державної судової адміністрації), проте жодних робіт здійснено не було.

У будівлі «Б-1» створено умови для забезпечення участі у судових засіданнях осіб з інвалідністю. Вхідна група будівлі суду не обладнана відповідною конструкцією для маломобільних груп населення (пандусом) та водночас, приміщення суду облаштовано кнопкою виклику для осіб з інвалідністю, облаштовано санітарну кімнату для осіб з інвалідністю.

Порушення права на забезпечення безпеки у суді.

5. На момент відвідування суду тимчасове укриття у будівлях суду «А-1» та «Б-1» не облаштовано, що є порушенням Вимог щодо утримання та експлуатації захисних споруд цивільного захисту, затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 09.07.2018 № 579. Найближчі укриття знаходяться на відстані 100 м по вул. Київська та на відстані 500 м по вул. Гоголя.

6. Для доставки обвинувачених та засуджених осіб до приміщення суду «А-1» та «Б-1» використовуються окремі входи. Заїзди конвойного автомобіля для посадки (висадки) підсудних (засуджених) здійснюється через внутрішні двори, які не обладнано огорожею. Бокси для заїзду спеціального конвойного автомобіля відсутні, що порушує вимоги п. 14 Інструкції з організації конвоювання та тримання в судах підсудних (засуджених) за вимогою судів, затвердженої спільним наказом Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства юстиції України, Верховного Суду України, Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, Державної судової адміністрації України, Генеральної прокуратури України від 26.05.2015 № 613/785/5/30/29/67/68 (далі – Інструкція).

7. У приміщенні суду «А-1» та «Б-1» відсутня система засобів зв'язку та сигналізації про небезпеку, що передбачено п. 15 Інструкції. Головою суду вживалися заходи щодо обладнання коридору, яким здійснюється конвоювання, засобами спостереження та облаштування боксу для заїзду спеціального конвойного автомобіля (лист від 30.12.2022 № ІЛ-1617/22), проте жодних дієвих заходів територіальним управлінням Державної судової адміністрації вжито не було.

8. У порушення п. 9.5 ДБН в приміщеннях суду «А-1» та «Б-1» зали судових засідань для розгляду кримінальних справ та камери для підсудних (засуджених) не обладнано бактеріцидними опромінювачами.

9. У порушення вимог п. 6.5.2 ДБН, у конвойному приміщенні будівлі «Б-1» відсутній спеціальний санітарний вузол для підсудних (засуджених). У зв'язку з цим, вони користуються загальним санітарним вузлом, який розташований у коридорі.

10. У порушення вимог п. 28 Інструкції у будівлі «А-1» в приміщенні для конвою відсутня аптечка для надання домедичної допомоги підсудним (засудженим).

11. У порушення вимог п. 13 Інструкції в приміщенні будівлі суду «Б-1» не забезпечено ізольований маршрут конвоювання підсудних (засуджених) від службового входу суду до зали судових засідань, у зв'язку з чим підсудні конвоюються відкритими для сторонніх осіб коридорами, що призводить до порушення їх прав на безпеку.

У конвойному приміщенні будівлі «Б-1» наявна одна 2 секційна камера, де утримуються підсудні (засуджені), які доставляються із установ попереднього ув'язнення. Загальна площа камери складає 2,8 м². Можливості забезпечення вимог щодо роздільного тримання осіб немає.

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ:

Територіальному управлінню Державної судової адміністрації України у Харківській області:

Розглянути питання щодо реконструкції будівлі «А-1» та «Б-1» Люботинського міського суду Харківської області та обладнання його приміщення у відповідності до вимог ДБН, зокрема:

забезпечення необхідною кількістю камер відповідної площі для підсудних (засуджених) з розрахунку 3 камери на 1 залу судових для розгляду кримінальних справ;

кімнатою для роботи адвоката з підсудним (засудженим);

створення необхідних умов для забезпечення вільного доступу до приміщень суду маломобільним групам населення;

системою засобів зв'язку та сигналізації про небезпеку;

загрожі двору суду та зовнішнього туалету.

Люботинському міському суду Харківської області забезпечити:

належні умови тримання, в камерах конвойного приміщення, підсудних (засуджених);

приміщення для конвою будівлі «А-1» аптечкою для надання домедичної допомоги підсудним (засудженим);

в приміщенні будівлі суду «Б-1» ізольований маршрут конвоювання підсудних (засуджених) від службового входу суду до зали судових засідань;

обладнання залів судових засідань для розгляду кримінальних справ та камер для підсудних (засуджених) в приміщеннях суду «А-1» та «Б-1» бактерицидними опромінювачами.

Додаток: фотоматеріали, отримані під час відвідування, на 2 арк. в 1 прим.

Керівник групи НПМ

Головний спеціаліст відділу інспектування
об'єктів контролю в правоохоронних,
судових органах та військових формувань
Департаменту з питань реалізації
національного превентивного механізму
Секретаріату Уповноваженого Верховної
Ради України з прав людини

Наталія ПРОЦЕНКО

ФОТОЗВІТ:

